

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж1 р 196/2022
Рж1 р 203/2022
01.09.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, судија Гордана Комненић, одређена Годишњим распоредом послова у смислу одредбе члана 7. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року ("Службени гласник РС", бр. 40/2015), у поступку заштите права на суђење у разумном року предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Петар Бојовић, адвокат из ..., одлучујући о жалби предлагача изјављеној због неодлучивања о његовом приговору ради убрзавања поступка у предмету Апелационог суда у Београду Гж1 3888/21, без испитног поступка и о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Р4р 40/22 од 24.05.2022. године, након испитног поступка, донео је 01.09.2022. године, следеће

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба предлагача, изјављена због неодлучивања о његовом приговору ради убрзавања поступка у предмету Апелационог суда у Београду Гж1 3888/21.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба предлагача и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Апелационог суда у Београду Р4р 40/22 од 24.05.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Предлагач је, преко пуномоћника, поднео 24.03.2022. године, приговор ради убрзавања поступка у предмету Апелационог суда у Београду Гж1 3888/21, у ком је навео да поступак у том предмету неоправдано дуго траје.

Решењем Апелационог суда у Београду Р4р 40/22 од 24.05.2022. године одбијен је приговор предлагача којим је тражио да се утврди да је у поступку у предмету Апелационог суда у Београду Гж1 3888/21 (ранији број Гж 2891/17) повређено његово право на суђење у разумном року, да се укаже поступајућем судији на разлоге због којих је повређено право предлагача на суђење у разумном року и да се наложи предузимање процесних радњи којима ће се делотворно убрзати поступак, а одбијен је и захтев предлагача за накнаду трошкова поступка.

Предлагач је, преко пуномоћника, изјавио жалбу 27.05.2022. године, због неодлучивања о његовом приговору ради убрзавања поступка у предмету Апелационог

суда у Београду Гж1 3888/21, а такође је изјавио и благовремену жалбу против решења Апелационог суда у Београду Р4р 40/22 од 24.05.2022. године, због погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка је тражио одређено.

Одлучујући о жалбама предлагача, на основу члана 16., 17., 18. и 20. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ бр. 40/15), у вези одредбе члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 25/02..."Службени гласник РС", бр. 65/95...55/14) и члана 386. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20), на чију примену упућује одредба члана 7. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, Врховни касациони суд је утврдио да су жалбе предлагача неосноване.

Из стања у предмету следи да је о приговору ради убрзавања поступка који је предлагач Апелационом суду у Београду поднео 24.03.2022. године, тај суд одлучио решењем Р4 р 40/22 од 24.05.2022. године, којим је његов приговор одбијен, као неоснован, као и захтев предлагача за накнаду трошкова поступка.

Одредбом члана 14. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да странка има право на жалбу ако је њен приговор одбијен или ако председник суда о њему не одлучи у року од 2 месеца од дана пријема приговора.

У конкретном случају, о приговору предлагача одлучено је у законом прописаном року од два месеца од дана његовог пријема, па је жалба предлагача због неодлучивања о његовом приговору ради убрзавања поступка у предмету Апелационог суда у Београду Гж1 3888/21, неоснована.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 17. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

При одлучивању о приговору предлагача ради убрзавања поступка у предмету Апелационог суда у Београду Гж1 3888/21, првостепени суд није учинио битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1.-3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које Врховни касациони суд, као другостепени суд у овом поступку, пази по службеној дужности.

Према разлозима побијане одлуке, Апелациони суд у Београду је спровео испитни поступак у ком је, из извештаја судије известиоца о току поступка, утврдио да се ради о предмету у коме је тужба поднета 09.08.2010. године од стране 200 тужилаца, против туженог ЈП "Електропривреда Србије". Основни суд у Обреновцу је донео одлуку П1 25/2014, а Апелациони суд у Београду одлуку Гж1 288/14, након чега је предмет враћен првостепеном суду. Првостепени суд је Апелационом суду у Београду предмет поново доставио 12.07.2017. године, а 14.07.2017. године, тај суд је донео решење о допуни поступка и предмет 14.10.2017. године вратио Основном суду у Обреновцу. Основни суд у Обреновцу је 19.11.2019. године предмет вратио Апелационом суду у Београду, а тај суд је предмет поново вратио Основном суду у Обреновцу 22.01.2020.године, на уређење у складу са чланом 228. Судског пословника. Предмет је враћен Апелационом суду у Београду након допуне поступка 05.02.2020.

године, а 10.09.2020. године, решењем о допуни поступка, предмет је поново послат Основном суду у Обреновцу, који га је Апелационом суду у Београду поново вратио 30.09.2021. године. У седници већа одржаној 07.10.2021. године, одлучено је да се закаже главна расправа, па је прво рочиште било заказано за 16.12.2021. године, које није одржано, а наредно је заказано за 25.02.2022. године. Одлука је већ једном била укинута, а предмет је "страдао" у поплави 2014.године, па је имајући у виду наводе жалбе, прво потребно утврдити ко су тужиоци и њихови пуномоћници (којих има преко 200), као и како гласе њихови тужбени захтеви. Решењем Апелационог суда у Београду Р4 р 75/21 од 04.10.2021. године, усвојен је приговор предлагача ББ из ..., и утврђена повреда права на суђење у разумном року, па је наложено поступајућем судији предузимање процесних радњи којима се делотворно убрзава поступак.

На основу извештаја судије известиоца, Апелациони суд у Београду је приговор предлагача ради убрзавања поступка у том предмету одбио, налазећи да је другостепени суд предузимао мере према стандарду очекиваног понашања у поступку у ком се, ценећи све околности и поштујући правила о суђењу у разумном року. Оценио је као тачну тврдњу предлагача на околност дужине трајања поступка, што је само по себи довољно за закључак о постојању повреде права предлагача на суђење у разумном року. Међутим, по мишљењу првостепеног суда, та повреда је већ санкционисана решењем Апелационог суда у Београду Р4 р 75/21 од 04.10.2021. године, а након доношења тог решења, Апелациони суд у Београду поштује правила о суђењу о разумном року, па нису испуњени услови да се поново усвоји приговор предлагача.

Оцењујући наводе жалбе, Врховни касациони суд налази да је првостепени суд потпуно и правилно утврдио чињенице које су од значаја за одлуку у овом предмету, као и да је на тако утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, одбијајући приговор предлагача из разлога које, у свему, прихвата и овај суд.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 98/2006), прописано је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљени суд, правично и у разумном року јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Закон о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20), у одредби члана 10. став 1., прописује да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року.

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода ("Службени лист СЦГ"-међународни уговори, бр. 9/2003, 5/2005, 7/2005... ("Службени гласник РС"-међународни уговори, бр. 12/2010, 10/2015), у одредби члана 6. став 1.прописује да свако током одлучивања о његовим грађанским правима или обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну јавну расправу, у разумном року, пред независним и непристрасним судом образованим на основу закона.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да при одлучивању о правним средствима којима се штити право на

суђење у разумном року, уважавају се све околности предметног случаја, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, начин предмета суђења или истраге по странку, понашање странака током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, поштовање редоследа решавања предмета и законски разлози за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлуке.

Разумна дужина трајања судског поступка представља оптимално потребно време да се одлучи о праву странке које је спорно, да би се отклонила неизвесност, а странка добила сазнање да ли јој спорно право припада или не, чиме се обезбеђује и правна сигурност странака. Оптимално потребно време за окончање поступка је релативна категорија, која се процењује у сваком конкретном случају на основу околности које се тичу сложености чињеничних и правних питања у судском поступку, понашања подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року, поступање суда, природе захтева односно значаја предмета спора за подносиоца захтева.

У конкретном случају, ради се о поступку у парници из радног односа који за предмет има накнаду материјалне штете тужиоцу на име увећане зараде за сменски рад. Приликом одређивања рокова и рочишта у поступку у парницама из радних односа суд је дужан да посебно води рачуна о потреби хитног решавања радних спорова на основу одредбе члана 438. Закона о парничном поступку. Поступак у парници у којој је на тужилачкој страни више од 200 тужилаца је сложен због саме чињенице великог броја странака, при чему се такође мора имати у виду да је предмет физички оштећен у поплави 2014. године, што је знатно отежало рад Апелационог суда у Београду, јер мора изнова да започне поступак, тако што, пре свега, треба да утврди ко су тужиоци и њихови пуномоћници, као и како гласе њихови тужбени захтеви.

Неосновано се жалбом предлагача указује да Апелациони суд у Београду у протеклом периоду није имао никаквих активности у овом предмету, јер из извештаја судије известиоца произлази супротан закључак, да је тај суд поступао у том предмету покушавајући, кроз допуну поступка пред првостепеним судом, да обезбеди процесне услове за одлучивање о жалби на пресуду, да би, на крају, и заказао расправу ради одлучивања о тој жалби. Управо из ових разлога, поступање Апелационог суда у Београду се, за сада, не може оценити као неажурно или ван разумног рока. При свему томе, оцењујући трајање поступка у целини, мора се имати у виду и чињеница да је првостепени суд, у релативно кратком року, одлучио о захтевима тужилаца у овој парници, као и да је дужност и странака у поступку, посебно у напред изложеној процесној ситуацији, да својим поступањем отклоне сметње које онемогућавају суд да поступа у разумном року.

Из изнетих разлога, применом члана 17. став 1. и члана 18. Закона о заштити права на суђење у разумном року, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Трошкови жалбеног поступка предлагачу нису признати, применом члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, у вези члана 30. став 2. Закона о

ванпарничном поступку, јер у овом поступку није успео па му не припада право на накнаду трошкова.

Из тог разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

Судија
Гордана Комненић, с.р.

Поука о правном леку

Против овог решења није дозвољена жалба у смислу члана 21. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић